

# לימוד משפחתי

## יום הכיפורים-הבחירה בשינוי

**מסכת סנהדרין, דף ל"ז, עמ' א'**

"אותם בריונים שהיו בשכנותו של רב זירא

שהיה מקרבם כדי שיחזרו להם בתשובה

והיו חכמים מקפידים

כשמת ר' זירא אמרו: עד עכשיו היה הקטן חרוך-השוקים שהיה מבקש עלינו רחמים,

עכשיו מי יבקש עלינו רחמים?

הרהרו בלבם ועשו תשובה."

### שאלות מנחות:

-חשבו: מדוע הקפידו החכמים על ר' זירא?

-מה ההבדל העקרוני בין גישת החכמים לגישתו של ר' זירא? כשיטת מי הייתם מכריעים ומדוע?

-מה בסופו של דבר גרם לשינוי אצל הבריונים, דרכו של ר' זירא בחייו או הזעזוע שגרם להם מותו?

**תורה רפ"ב, ליקוטי מוהר"ן, חלק א'**

"דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות ואפילו מי שהוא רשע גמור צריך לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות על ידי זה מעלה אותו באמת לכף זכות

וכן צריך האדם למצא גם בעצמו כי זה ידוע שצריך האדם לזהר מאד להיות בשמחה תמיד [...] ולהרחיק העצבות מאד מאד ואפילו שכשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים ורואה 'הבעל דבר' להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה, חס ושלוש, אף על פי כן אסור לו לפל מזה רק צריך לחפש ולמצא בעצמו איזה מעט טוב כי אין אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב.

ואף שכשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב הוא רואה שהוא גם כן מלא פצעים ואין בו מתם הינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדשה שזכה לעשות הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה עם כל זה אין אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדשה איזה מעט טוב."

### שאלות מנחות:

-רבי נחמן מייצר לנו מרחב טעון במקצת, שאפשר לקרוא במספר מובנים. הרי השיטה עובדת גם בצורה ההפוכה, מעצם בריאתנו המוגבלת גם בדברים הטובים יש דברים רעים. מדוע בוחר רבי נחמן לברור צד מסויים של המציאות?

-כיצד אפשר להכיר בחולשות וטעויות שלנו בלי לגרום לעצמנו ליפול ליאוש ולהאשמת-יתר?

ר' חיים מצאנז, אור הגנוז

כְּשֶׁהֵייתִי צָעִיר לְיָמִים, סָבוֹר הֵייתִי שְׁאֲחִזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב . כְּשֶׁהִתְבַּגְּרְתִּי, יָדַעְתִּי כִּי יִהְיֶה לִּי דִּי אִם  
אֲחִזִיר לְמוֹטָב אֶת אֲנָשֵׁי עִירִי בְּלִבָּד. יָגַעְתִּי יָמִים רַבִּים, וְלֹא עָלָה הַדָּבָר בְּיָדִי. לְאַחַר מִכֵּן אָמַרְתִּי, לְפָחוֹת יֵשׁ בִּי  
הַכֹּחַ לִקְבֹּעַ אֶת אוֹרְחוֹת הַחַיִּים שֶׁל מִשְׁפָּחָתִי וּבְנֵי בֵּיתִי. עָתָה מִשְׁזַקְנָתִי רְצוֹנִי לְתַקֵּן אֶת נַפְשִׁי, שְׁאֶעֱבֹד אֶת  
הַשֵּׁם בְּאֵמֶת. וְהִנֵּה גַם דָּבָר זֶה עֲדִין לֹא הִצְלַחְתִּי לְהוֹצִיא אֶל הַפֶּעַל.

## שאלות מנחות:

- האם בכלל יש טעם בתיקון עצמי- האם אי פעם נגיע לתיקון? מדוע תיקון הנפש לדבריו של רבי חיים הוא עבודת ה' באמת?

-האם תיקון אישי זהו השער לתיקון עולם, או תחליף לו?

- נעיף מבט במשנה במסכת אבות פרק ד', (הלומד ילד...), האם לאחר הקריאה התחדשה לכם הבנה ביחס לדברי ר' חיים?

הרחבה: מבט נוסף לדברים:

**שירי סוף הדרך / לאה גולדברג**

"הדרך יפה עד מאד - אמר הנער.  
הדרך קשה עד מאד - אמר העלם.  
הדרך ארוכה עד מאד - אמר הגבר.  
ישב הזקן לנוח בצד הדרך.

צובעה השקיעה שייכתו בפז ואדם,  
הדשא מבהיק לרגליו בטל-הערב,  
צפור אחרונה של יום מעליו מזמרת:  
-התזכר מה יפתה, מה קשתה, מה ארוכה הדרך?

אמרת: יום רודף יום ולילה - לילה.  
הנה ימים באים - בלבך אמרת.  
ותראה ערבים ובקרים פוקדים חלונך,  
ותאמר: הלא אין חדש תחת השמש.

והנה אתה בא בימים, זקנת ושבת,  
וימך ספורים ויקר מנינם שבעתים,  
ותדע: כל יום אחרון תחת השמש,  
ותדע: חדש כל יום תחת השמש."

**גמר חתימה טובה!**